

РІШЕННЯ

разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 47 Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, м. Київ прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 23 Соціальна робота Бодровій Ірині Олександрівні на підставі публічного захисту дисертації «Професійне самовизначення майбутніх соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти» за спеціальністю 231 Соціальна робота.

30 січня 2024 року, протокол № 1

Бодрова Ірина Олександрівна народилася 15 серпня 1978 року, громадянка України.

Освіта вища: закінчила у 2001 році Одеський Національний університет імені І.І.Мечникова за спеціальністю «Правознавство» та здобула кваліфікацію: юрист.

З 2019 р. по 2023 р. навчалася в аспірантурі Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Дисертацію виконано в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

Науковий керівник – Тернопільська Валентина Іванівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної освіти та соціальної роботи Навчально-наукового інституту соціології та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Основні теоретичні положення та висновки дисертаційного дослідження відображено в 16 публікаціях автора, із яких 6 відображають основні наукові результати дисертації (з них 1 публікація у виданні наукометричної бази Web of Science), 10 – апробаційного характеру.

Наукові праці в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Бодрова І.О. Теоретичний аналіз моделі професійного самовизначення майбутнього соціального працівника. *Вісник КНУ імені Тараса Шевченка*. Соціальна робота. ВПЦ «Київський університет», 2020. № 1(6). С. 47-50

2. Бодрова І.О. Сутність та особливості професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників в сучасних українських умовах. *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Зб. наукових праць. Випуск 78. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 30-34 (Категорія Б)

3. Бодрова І.О. Особливості формування самовизначення майбутніх соціальних працівників в умовах університету. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Педагогічні науки*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2020. Том 2. № 3. С. 156-161 (Категорія Б)

4. Бодрова І.О. Самоосвіта як фактор професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників. *Молодий вчений: наук. журн.* – Херсон: Гельветика, 2021 №3 (91). С. 199-202.

5. Bodrova, I., Chernukha, N., Vasylyeva-Khalatnykova, M., Bakulina, O., Binytska, K. ., Kostenko, D., & Tarnavska, T. (2023). Research of Motivation for the Development of Professional Self-Determination. *Revista Romaneasca Pentru Educatie*

Multidimensional, 2023. 15(2), 229-243. (WOS)

6. Бодрова І.О. Формування професійного самовизначення майбутнього соціального працівника: теоретико-методичні засади. *Інноваційна педагогіка: наук. журн.* – Одеса: Гельветика, 2023. Випуск 60. С. 83-87. (категорія Б)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Бодрова І.О., Чернуха Н.М. Професійне самовизначення майбутніх соціальних працівників в сучасних українських умовах як соціально-педагогічна проблема. The XIII International scientific-practical conference “Social function of science, teaching and learning”, December 14 – 17, 2020, Bordeaux, France. С. 309-312

2. Бодрова І.О. Необхідність професійного самовизначення для майбутнього соціального працівника. «Роль і місце психології і педагогіки у формуванні сучасної особистості»: *збірник тез міжнародної науково-практичної конференції*: (м. Харків, 15-16 січня 2021 р.) – Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2021. С. 44-47.

3. Бодрова І.О. Моделювання акту професійного самовизначення майбутнього соціального працівника як засіб вдосконалення освітніх технологій. «Інноваційні наукові дослідження у галузі педагогіки та психології»: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 5-6 лютого 2021 р. – Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2021. С. 103-106.

4. Бодрова І.О. Роль самоосвіти в процесі професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників. IV International scientific conference “Modernization of the educational system: world trends and national peculiarities in a pandemic”: Conference proceedings, February 19th, 2021. Kaunas: Izdevnieciba “Baltija Publishing”. С. 52-55.

5. Бодрова І.О. Професійне самовизначення особистості: структурно-функціональний аспект. «Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи дослідження»: матеріали XXIII Міжнародної конференції молодих науковців/ За ред. І.В. Данилюка, С.Ю.Пашенко, м. Київ, 22-23 квітня 2021 р. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. С. 20-23.

6. Бодрова І.О. Вплив гіпермедіатизації суспільства на професійне самовизначення індивіда. «Дитина у тривожному середовищі: розвивальні та відновлювальні практики»: *Збірник тез* (31 травня – 1 червня 2021 року, Київ) / за ред. О. В. Чуйко. – Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2021. С. 11-14.

7. Бодрова І. О. Ціннісні орієнтації як фактор професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників. «Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології»: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (11-12 березня 2022 року, Київ) / за ред. Ю.М. Швалба. – Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2022. С. 12-14.

8. Бодрова І.О., Чернуха Н.М. Саморегуляція як фактор підвищення професійної ефективності соціальних працівників у кризових ситуаціях. «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 27 червня - 7 серпня 2022. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 36-39.

9. Бодрова І.О. Проблеми розвитку професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників. «Сучасні аспекти розвитку науки та техніки в

- умовах війни»: збірник наукових матеріалів СХХVІІІ міжнародної науково-практичної інтернет – конференції, 17 липня 2023. – Одеса, el-conf.com.ua. С. 17-22 (https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/08/Odesa_170723.pdf)

10. Бодрова І.О. Роль методу дебатів у процесі професійної підготовки майбутніх соціальних працівників. «Креативні підходи та методи активізації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти»: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 2 жовтня – 12 листопада 2023 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. – С.32-35.

Офіційні опоненти:

Петрочко Жанна Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми формування професійного самовизначення майбутнього соціального працівника достатній, проте, на наш погляд, бракує конкретизації щодо уточнення сутності понять «самовизначення», «соціально орієнтована діяльність», «волонтерська діяльність» в контексті досліджуваної теми, про що зазначено у науковій новизні дисертації.

2. Дисертаційне дослідження виграло б, якби у ньому було посилено аспект зарубіжного досвіду професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників. Це є доречним в контексті інтеграції України до європейського освітнього простору.

3. Зміст роботи значно збагатився, якби здобувачка детальніше розкрила сутність та процедури апробації усіх визначених у дисертації технологій формування професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників.

4. У роботі загалом правильно визначено умови формування професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників в закладі вищої освіти. Водночас логіка формувального експерименту була б більш прозорою, якби І.О. Бодрова глибше розкрила зміст визначених умов, особливості їх створення та впровадження.

5. На нашу думку, доречно було б представити у додатках розгорнуті матеріали з навчальної дисципліни вибіркового блоку «Від професійного самовизначення до професійної самореалізації», а також портфолію та студентські проекти, що сприяють професійному самовизначенню майбутніх соціальних працівників. Це було б елементом презентації кращого досвіду для викладачів інших закладів вищої освіти, які здійснюють професійну підготовку майбутніх соціальних працівників.

Онипченко Оксана Ігорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Запропоновані дисертанткою форми та методи професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти є слушними і заслуговують на увагу. Проте, варто було б на етапі експериментальної роботи більш системно подати заявлені форми та методи відповідно до визначених показників.

2. Дисертанткою розроблено та запроваджено практичний курс «Від професійного самовизначення до професійної самореалізації» в структурі формування професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників. На наш погляд, варто було б представити розгорнуту програму цього освітнього компоненту для подальшого впровадження в інших закладах вищої освіти, що готують фахівців соціальної сфери.

3. В розділі 2 «Організаційно-методичні засади формування професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти» дисертанткою аналізуються навчальні плани освітньо-професійної підготовки майбутніх соціальних працівників та робочі програми навчальних курсів вітчизняних закладів вищої освіти. На наш погляд, робота значно б виграла, якби було проаналізовано досвід зарубіжних закладів вищої освіти щодо формування професійного самовизначення у майбутніх соціальних працівників, враховуючи процеси інтеграції та академічної мобільності.

4. Позитивно оцінюючи виокремлені дослідницею технології формування професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти професійного самовизначення (§ 2.3 дисертації) та механізми їх реалізації, вважаємо, що при аналізі механізмів їх упровадження вартувало більше уваги звернути на різноманітні види практик, які не тільки є вагомим чинником підготовки майбутніх соціальних працівників, але й полігоном апробації їх готовності до професійного самовизначення.

5. Дисертаційне дослідження значно б виграло за умови відображення ідеї зміцнення співпраці ЗВО з соціальними і соціально-педагогічними установами, що спільно вирішують завдання формування професійного самовизначення майбутніх соціальних працівників.

У науковій дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. Матвієнко Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедрою початкової освіти та інноваційної педагогіки Українського державного університету імені Михайла Драгоманова – голова ради.

2. Вайнола Ренате Хейкіївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедрою соціальної освіти та соціальної роботи Навчально-наукового інституту соціології та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова – рецензент.

3. Івженко Інна Борисівна, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри соціальної освіти та соціальної роботи Навчально-наукового інституту соціології та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова – рецензент.

4. Петрочко Жанна Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Київського столичного університету імені Бориса Грінченка – офіційний опонент.

5. Онипченко Оксана Ігорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради – офіційний опонент.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Бодровій Ірині Олександрівні ступінь доктора філософії в галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 47

Олена МАТВІЄНКО

Рецензент

Ренате ВАЙНОЛА

Рецензент

Інна ІВЖЕНКО

Опонент

Жанна ПЕТРОЧКО

Опонент

Оксана ОНИПЧЕНКО